

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9840 af 24/10/2023 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2023-04043

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2023-04043

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2023-04043

Århus Stiftstidende får kritik for utilstrækkelig forelæggelse (Dissens)

Århus Stiftstidende bragte i april en artikel, som navnlig omhandlede udfordringer med ulovlig beboelse i kolonihavehuse i en kommune. Artiklen gengav en for læseren anonym henvendelse til den pågældende kommune, hvor en beboer i en navngiven haveforening beskyldte fem ud af syv medlemmer af haveforeningens bestyrelse for at bo ulovligt hele året i deres kolonihavehuse. Denne påstand var forud for artiklens offentliggørelse forelagt foreningens bestyrelsesformand. Haveforeningens bestyrelse klagede til Pressenævnet over, at denne beskyldning ikke var forelagt hver enkelt medlem af bestyrelsen. Nævnet fandt, at beskyldningerne – henset til karakteren af oplysningerne – burde være have forelagt for samtlige medlemmer af bestyrelsen. Et mindretal fandt, at det var tilstrækkeligt, at der var sket forelæggelse for haveforeningens formand.

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen ”*Rådmand vil slå hårdt ned på ulovlig beboelse i kolonihaver*”, bragt på stiften.dk og i den trykte udgave af Århus Stiftstidende henholdsvis den 2. og 4. april 2023, idet foreningen mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at Århus Stiftstidende har bragt krænkende og ukorrekt information, som ikke i tilstrækkelig grad er efterprøvet.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

Det fremgår af sagens oplysninger, at en journalist fra Århus Stiftstidende forud for artiklens offentliggørelse kontaktede formanden for bestyrelsen i [Klager], [Person 1]. Århus Stiftstidende har i forbindelse med klagen for Pressenævnet sendt en transskription af en del af den samtale, som journalisten og [Person 1] havde. Af denne fremgår blandt andet:

”*Journalist*: En borger skriver til kommunen i marts 2022 om [Klager]. Han skriver, at han er bekendt med, at flere i haveforeningen bor ulovligt hele året i kolonihaverne. At der er folk, der har fremlejet deres boligforeningslejligheder til overpris uden om boligforeningen, mens de bor hele året. Så skriver han, at han har påtalt det over for bestyrelsen og formanden i haveforeningen, men der er ikke nogen hjælp at hente. Og så skriver han, at fem af syv bestyrelsesmedlemmer selv bor i kolonihaven hele året. Det er jo en alvorlig anklage, kan man sige.

[*Person 1*]: Det er det da godt nok.

Journalist: Det kan du ikke genkende?

[*Person 1*]: Nå man altså nu ved jeg konkret ikke, hvem det er. Men det - jeg kan ikke genkende det der.

Journalist: Det er noget, han har skrevet til kommunen. Det kan man søge aktindsigt i.

[*Person 1*]: Jeg har ikke fået nogen henvendelser fra kommunen.

Journalist: Han har ikke ret i, at fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer bor helårs?

[Person 1]: Nej nej.

Journalist: Du ville heller ikke sige det, hvis I gjorde, for det må I jo ikke.

[Person 1]: Nej, men det er der heller ikke. Jo, en del af dem, ikke. Vi er syv bestyrelsesmedlemmer, så det ville jo kraftedeme [være] mange, hvis der er fem af dem, der bor der.

Journalist: Ja ja. Så ville du vide det?

[Person 1]: Ja ja.

Journalist: Jeg prøver lige at grave i det. Så kan det være, jeg vender tilbage til dig, hvis det er ok. ”

Påklagede artikler

Århus Stiftstidende bragte den 2. april 2023 artiklen ”*Rådmand vil slå hårdt ned på ulovlig beboelse i kolonihaver*” på stift.dk. Af artiklen fremgår:

”Der er ny lovgivning på vej på kolonihaveområdet. Den vil formentlig give kommunerne tilsynspligt og dermed kunne være medvirkende til at sætte en stopper for ulovlig helårsbeboelse. ”

Der er i artiklen indsat et billede af kolonihavehusene i [Klager]. Af billedteksten fremgår: ”En borger klagede forgæves til Aarhus Kommune over en række ulovlige forhold i [Klager] i [Bydel]. ”

Af artiklen fremgår:

”AARHUS: For et år siden sendte en beboer i kolonihaveforeningen [Klager] i [Bydel] en mail til Aarhus Kommune:

”Jeg står i den situation, at jeg er bekendt med, at flere i min haveforening bor i deres kolonihave hele året. Flere af dem har ovenikøbet fremlejet deres boligforeningslejlighed til overpris uden om boligforeningen, mens de bor i kolonihaven hele året rundt. Noget, de har gjort årevis. Jeg har forsøgt at påtale det over for bestyrelsen og formand i haveforeningen, men her er ingen hjælp at hente,” lød det blandt andet i klagebrevet til kommunen.

Beboeren havde selv forsøgt at få boligforeningens bestyrelse til at håndtere det, men uden held. Så derfor endte vedkommende med at skrive til kommunen.

”Fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer bor nemlig selv i kolonihaven hele året, så de ønsker ikke at gøre noget ved det. Det forarger mig dels fordi det er ulovligt, dels fordi man jo bor billigt til leje og ikke betaler ejendomsskatter til kommunen. Hvad kan jeg gøre? Nu prøver jeg hermed at kontakte jer i håb om, at I, som lejer jorden ud til haveforeningen, kan/vil gøre noget eftersom bestyrelsen ikke ønsker at gøre noget, da flere af dem selv nyder godt af ordningen. De mener, jeg skal blande mig uden om. Skal jeg det? ”

Ingen sanktionsmuligheder

Svaret fra Aarhus Kommunes medarbejder er langt og ikke særligt opløftende. En del af det lyder:

"Qua de aftaler, der ligger, er det bestyrelsernes og Kredsens ansvar at effektuere sanktioner ift. helårsbeboelse. Kolonihave Lovgivningen giver os desværre ingen sanktionsmuligheder ift. ovenstående problematik," lyder det i svaret fra kommunen. "

Der er i artiklen indsat et billede af kolonihavehusene i [Klager]. Af billedteksten fremgår: "Formanden for [Klager] kan ikke genkende klagerens påstand om, at størstedelen af bestyrelsen bor ulovligt hele året i deres kolonihavehuse. "

Af artiklen fremgår videre:

"Stiften har talt med beboeren, der ønsker at være anonym.

- Jeg var dengang noget rystet over, at kommunen ikke ville røre en finger, som jo er humlen i det, de skriver til mig, fortæller beboeren.

Den kommunale medarbejder opfordrer i svaret til, at man selv forsøger at gøre noget ved problemet:

"Når jeg får henvendelser som din, opfordrer jeg også altid til, at man udfordrer sin bestyrelse og om nødvendigt forsøger at vælte den, hvis de ikke forvalter deres ansvar ordentligt. Desuden er kolonihaveområdet også et område, der er meget styret af, hvad vores politikere tænker og mener. Jo flere borgere der henvender sig direkte til vores politikere og rådmand vedr. nedenstående problem, jo mere bevågenhed vil der komme på området," står der i svaret.

Ingen bor her hele året – og dog

Stiften har talt med formanden for kolonihaveforeningen [Klager] i [Bydel], [Person 1]. Han kan ikke genkende påstandene om helårsbeboelse.

- Jeg har helårsbeboelse med i min beretning hvert eneste år til vores generalforsamling. Jeg kan godt se problemstillingen og ved, at der er politisk bevågenhed på området. Hvis man oplever folk, der bor i haverne i den periode man ikke må, er det usolidarisk over for dem, der overholder reglerne, siger formanden. "

Der er i artiklen indsat et billede af en sti i en haveforening, hvor der er kolonihavehuse på hver side af stien. På stien går fem personer og en hund. Af billedteksten fremgår: "Kolonihaver er til for at folk, der ikke her råd til et sommerhus, kan få jord under neglene, hvis man spørger den ansvarlige rådmand. "

Af artiklen fremgår herefter:

"[Person 1] slår fast, at han som formand ikke kan gøre noget ved det, hvis folk bor hele året i deres huse.

- Det eneste, vi kan gøre som bestyrelse, er, at kontakte haveejerne, men vi kan jo ikke sætte folk ud af deres huse, siger han.

Der er en klage til kommunen, der påstår fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer bor helårs i deres huse. Passer det?

- Jeg kan ikke genkende det der, siger [Person 1].

Det er jo ulovligt, så du ville vel ikke indrømme det, hvis det var sandt?

- Det er der heller ikke - jo, en del af dem, men det ville være mange, hvis der var fem, der bor her, siger han.

Den helt store lovhammer

Stiften har skrevet en række artikler om de århusianske kolonihaver.

I [Navn på haveforening 1] har 15 personer deres folkeregisteradresse i et kolonihavehus. Og priserne på husene er stukket helt af. Et af dem er til salg for 1,6 millioner kroner. [Teksten "til salg for 1,6 millioner kroner" er markeret med orange skrift og udgør et link til artiklen: "Kolonihavehus sat til salg til 1,6 millioner: - I halvdelen af de huse jeg støder på, bor folk hele året", bragt den 5. marts 2023 på stiften.dk, *Pressenævnet*]

I [Navn på haveforening 2] har formanden et kolonihavehus med mere end 152 kvadratmeter under tag. [Teksten "152 kvadratmeter under tag" er markeret med orange skrift og udgør et link til artiklen: "Kan det virkelig være lovligt? Formanden for kolonihaveforening har 152 kvadratmeter under tag", bragt den 26. marts 2023 på stiften.dk, *Pressenævnet*]

Socialdemokratiet med rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse, [Person 2] (S) i spidsen ønsker flere kolonihavehuse i Aarhus. [Teksten "flere kolonihavehuse i Aarhus" er markeret med orange skrift og udgør et link til artiklen: "Rådmand vil have flere kolonihaver i Aarhus: - Det er et faresignal, når kolonihavehusene koster det samme som et mindre sommerhus", bragt den 8. marts 2023 på stiften.dk, *Pressenævnet*]

Men har indtil nu afvist, at kommunen aktivt skal kontrollere om reglerne overholdes.

[Person 2] har drøftet sagen med sin rådmandskollega [Person 3] (C), der er rådmand for Teknik & Miljø i Aarhus. Kolonihaverne er hans ansvarsområde.

- Det er en grov udnyttelse af nogle regler, der er lavet med et helt andet formål, siger [Person 3].

Han håber og tror, der snart kommer et nyt værktøj i den kommunale værktøjskasse: Gerne en stor lov-hammer, der kan banke de brodne kar i de århusianske kolonihaveforeninger på plads.

- Der er lovgivningsmæssigt forskel på helårsbeboelse og at bo der hele året. Selv hvis man politianmelder det, er det meget svært at bevise det. Der er ny lovgivning på vej på området allerede i år, der vil give os tilsynspligten og nogle sanktionsmuligheder, som vi ikke har i øjeblikket. Jeg sætter min lid til, at vi får en hammer, vi får lov til at bruge, siger han.

Vælt bestyrelsen

Rådmanden mener, at de personer, der overtræder reglerne, udnytter systemet til at få sig en billig bolig på en attraktiv grund.

Han har en opfordring til de lovlydige kolonister.

- De folk, der bor derude, skal vælte bestyrelsen, hvis den tillader det her, siger han.

Hvad med de store huse? Skal de reduceres i størrelse?

- Det bliver meget ressourcetungt, hvis vi skal lave opsøgende arbejde. Hvis vi virkelig skal løfte bevisbyrden, skal vi have en mand til at sidde derude permanent. Men jeg vil opfordre folk til at melde det ind til kommunen, hvis der er formodning om, at et hus er for stort, siger han.

Det er jo præcist det, klageren fra [Klager] i [Bydel] har forsøgt sig med uden held.

Hvad gør I så ved det?

- Så bliver det en sag for forvaltningen. Men det vigtigste for mig er, at folk ikke benytter dem hele året, og at kolonihaverne bevares med det formål, de hele tiden har haft; nemlig at give folk, der ikke har råd til et sommerhus, mulighed for at få jord under neglene, siger rådmanden.

Har det ikke fået nok politisk opmærksomhed?

- Jeg kan godt love, at det har det nu. Jeg kommer til at invitere Kolonihaveforbundet ind til en snak om, hvad vi kan gøre fremadrettet, når der kommer en lovgivning. Det er med den, vi får de rigtige redskaber, siger [Person 3], der også personligt vil se på sagen fra [Klager] i [Bydel]. ”

Århus Stiftstidende bragte den 4. april 2023 artiklen ”*Rådmand vil slå hårdt ned på ulovlig beboelse i kolonihaver*” i den trykte udgave på side 4. Af denne artikel fremgår alene to af de samme billeder, som indgår i den digitale udgave af artiklen. Artikelens øvrige indhold er enslydende med indholdet af artiklen ”*Rådmand vil slå hårdt ned på ulovlig beboelse i kolonihaver*”, bragt den 2. april 2023 på stften.dk, som er gengivet ovenfor.

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 15. maj 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Korrekt information, efterprøvelse og forelæggelse

[Klager] har anført, at der i artiklen fremsættes usande påstande. [Klager] har i den forbindelse henvist til, at hele artiklen er skrevet med udgangspunkt i et brev til kommunen fra et anonymt medlem i [Klager], og at det pågældende medlem i brevet hævder, at ”fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer” bor i kolonihaven hele året, og at ”bestyrelsen ikke ønsker at gøre noget”. Begge påstande er usande.

Århus Stiftstidende tager uden videre udgangspunkt i, at de fremsatte påstande er korrekte og spørger end ikke det pågældende anonyme medlem, hvilke beviser vedkommende har for, at fem bestyrelsesmedlemmer skulle bo i kolonihaven hele året, eller hvordan og hvornår det pågældende medlem har kontaktet bestyrelsen. Samtidig kædes den ulovlige vinterbeboelse sammen med fremleje af ”boligforeningslejlighed til overpris”. Tilbage sidder læseren med indtryk af en bestyrelse i [Klager], som overtræder alle regler. [Klager] har bemærket, at det næsten svarer til at blive nævnt ved navn, da alle og enhver ved et opslag på haveforeningens hjemmeside kan se, hvem der sidder i bestyrelsen.

Århus Stiftstidende har i sit indlæg til Pressenævnet anført, at der er tale om en vigtig og principiel historie om, hvordan ejerne af kolonihavehuse tilsyneladende kan se stort på lovgivningen og både bygge deres huse markant større, end lovgivningen tillader, og samtidig kan bo i husene hele året uden risiko for at få bøde eller anden straf. Hertil har [Klager] bemærket, at de opfatter dette udsagn som den arbejdshypotese, som Århus Stiftstidende har haft for arbejdet med artiklen, og at problemet er, at der ikke er belæg for det i virkeligheden.

[Klager] har anført, at artiklen i det hele taget er en rodet omgang, hvor situationen i flere forskellige typer af kolonihaver blandes sammen. [Klager] har siden sin stiftelse i [Årstal] været medlem af Kolonihaveforbundet – ligesom langt de fleste kolonihaver i Aarhus er. [Klager] følger Kolonihaveforbundets retningslinjer – både hvad angår størrelsen på kolonihavehuse, nybyggeri, salgsprocedurer, priser og perioder for beboelse. Kolonihaveforbundet består i Aarhus af 32 haveforeninger med i alt 3.471 haver. I haveforeninger, som er medlem af Kolonihaveforbundet, bliver intet nybyggeri godkendt, hvis det er for stort, og ved salg bliver det kontrolleret, at alt er godkendt og overholder de eksisterende regler. Situationen er derfor ikke, at ejere af kolonihavehuse “tilsyneladende kan se stort på lovgivningen”, som Århus Stiftstidende skriver i sit indlæg for Pressenævnet.

[Navn på haveforening 1] og [Navn på haveforening 2], som er nævnt i artiklen, er derimod ikke medlem af Kolonihaveforbundet og har en helt anden historie og praksis end [Klager], og [Klager] har anført, at der ganske rigtigt gennem tiden er bygget for stort her.

Journalisten brugte i den samtale, han havde med formanden for [Klager] forud for artiklen, lang tid på at spørge ind til størrelsen på kolonihavehusene i [Klager] og insinuerede, at formanden nok også havde et hus, som var for stort – underforstået ligesom i [Navn på haveforening 2]. Dette tilbageviste formanden kraftigt og forklarede meget tydeligt, hvad reglerne er, og at de bliver overholdt.

Alligevel kan man i den pågældende artikel læse, at journalisten spørger rådmand [Person 3]: “Hvad med de store huse? Skal de reduceres i størrelse? ”, og at følgende videre fremgår af artiklen: - Det bliver meget ressourcetungt, hvis vi skal lave opsøgende arbejde. Hvis vi virkelig skal løfte bevisbyrden, skal vi have en mand til at sidde derude permanent. Men jeg vil opfordre folk til at melde det ind til kommunen, hvis der er formodning om, at et hus er for stort, siger han. Det er jo præcist det, klageren fra [Klager] i [Bydel] har forsøgt sig med uden held. ”

[Klager] finder det krænkende, at [Klager] her kædes sammen med, at der bygges for store kolonihavehuse, på trods af at formanden klart har givet udtryk for, at alle regler for byggeri af kolonihavehuse overholdes, og at [Klager] ikke har for store huse.

I artiklen skriver journalisten videre: “Det er jo ulovligt, så du ville vel ikke indrømme det, hvis det var sandt?, hvortil formanden er citeret for at svare: ”- Det er der heller ikke - jo, en del af dem, men det ville være mange, hvis der var fem, der bor her, siger han. ” [Klager] har bemærket, at formanden finder, at hans svar er taget ud af sammenhæng og finder det krænkende, at journalisten uden videre går ud fra, at han lyver, når han siger, at han ikke kan genkende påstanden om, at fem ud af syv bor i haven om vinteren.

[Klager] har anført, at de finder det krænkende, at journalisten intet har gjort for at efterprøve de pågældende påstande fra det anonyme medlem i [Klager], samt at de ikke blev kontaktet og forelagt de pågældende påstande. Ingen i bestyrelsen havde kendskab til – før artiklen blev trykt – at et medlem af haveforeningen havde sendt et klagebrev til kommunen. [Klager] har bemærket, at kun formand [Person 1] er blevet kontaktet, men at heller ikke han blev forelagt det anonyme brev.

Samtalen mellem journalisten og [Person 1] varede i alt 11 minutter - og det klip fra samtalen, som Århus Stiftstidende har sendt en udskrift af, er kun en lille del af helheden. [Klager] har bemærket, at de ikke anfægter, at ordene er faldet, som de er, men ikke desto mindre forstod formanden først, hvad det var for et brev, som journalisten snakkede om, da han læste artiklen i Århus Stiftstidende.

[Klager] har til uddybning af, hvordan formand [Person 1] opfattede samtalen med Århus Stiftstidende, til nævnet fremsendt det nyhedsbrev, som formanden efterfølgende sendte ud til alle haveforeningens medlemmer pr. mail den 13. april 2023.

[Klager] har anført, at de gerne vil gøre opmærksom på, at medlemmer af en bestyrelse i en haveforening nødvendigvis ikke er vant til at håndtere henvendelser fra medierne.

[Klager] har afslutningsvist bemærket, at de gerne vil understrege, at de [bestyrelsen] ikke føler sig dækket ind af, at journalisten kontakter formanden. Alle medlemmer af bestyrelsen ville således gerne have haft lejlighed til at kommentere denne påstand. [Klager] har anført, at de fortsat undrer sig over, at journalisten uden videre tager udgangspunkt i, at de fremsatte påstande er korrekte og end ikke spørger det pågældende anonyme medlem, hvilke beviser vedkommende har, eller hvordan og hvornår det pågældende medlem har kontaktet bestyrelsen.

2.2 Århus Stiftstidendes synspunkter

Korrekt information

Århus Stiftstidende har overordnet anført, at de ikke mener, at god presseskik er overtrådt i nærværende sag.

Århus Stiftstidende har bemærket, at artiklen er en del af en serie i Århus Stiftstidende med fokus på byens kolonihavehuse- og foreninger. Den konkrete artikel tager sit udgangspunkt i [Klager]. Baggrunden er, at mediet via en aktindsigt har fundet frem til, at Århus Kommune har modtaget en klage, hvori der blandt andet står, at fem af [Klager]s bestyrelsesmedlemmer bor i deres kolonihavehuse hele året, hvilket er ulovligt.

Det er en vigtig og principiel historie om, hvordan ejerne af kolonihavehuse tilsyneladende kan se stort på lovgivningen og både bygge deres huse markant større, end lovgivningen tillader, og samtidig kan bo i husene hele året uden risiko for at få bøde eller anden straf. På den måde kan man blandt andet slippe markant billigere i ejendomsskat.

Århus Stiftstidende har afvist [Klager]s klage over, at det skulle være krænkende, at haveforeningen nævnes i samme artikel som andre kolonihaveforeninger, der tidligere er blevet mistænkt for at have større huse, end lovgivningen tillader. Århus Stiftstidende har i den forbindelse anført, at der i artiklen ikke står noget om, at [Klager] overtræder lovgivningen og har for store huse. Størrelsen på husene nævnes i et spørgsmål til rådmand [Person 3] i en generel diskussion med rådmanden om, hvordan forskellige former for lovløshed i kolonihaveforeningerne håndteres. Rådmanden siger, man skal henvende sig til kommunen. I artiklen konstaterer avisen, at klageren fra [Klager] har henvendt sig til kommunen uden held.

Om det i klagen anførte om, at formanden for haveforeningens bestyrelse finder det krænkende at blive stillet spørgsmål om, hvorvidt bestyrelsens medlemmer bor i huse, der er større end loven tillader, og at journalisten går ud fra, at han lyver, når han siger, at han ikke kan genkende billedet af, at fem ud af syv medlemmer bor i deres kolonihavehus om vinteren, har Århus Stiftstidende bemærket, at mediet bestemt ikke går ud fra at formanden lyver, og at mediet heller ikke mener, at dette fremgår af artiklen. Århus

Stiftstidende har i den forbindelse bemærket, at det naturligvis er journalistens opgave at stille opklarende spørgsmål for at finde frem til, om klageren har ret, og at ordene i øvrigt faldt, som det er gengivet i artiklen.

Om det forhold, at [bestyrelsen i] [Klager] finder det krænkende, at bestyrelsen ikke blev kontaktet og forelagt påstandene om ulovlig beboelse, før artiklen blev trykt, har Århus Stiftstidende anført, at dette er forkert, idet haveforeningens formand blev kontaktet og forelagt oplysningerne om, at der var klaget til kommunen, og formanden fik mulighed for at svare på spørgsmål i den forbindelse.

Århus Stiftstidende har endvidere afvist, at formanden for bestyrelsen intet fik at vide om, at der var klaget til kommunen, samt at journalisten i samtalen sagde, at han ville vende tilbage til sin kilde og derefter ringe tilbage til formanden. Århus Stiftstidende har anført, at det ikke er korrekt, og bemærket, at formanden blev forelagt, at der var klaget til kommunen, samt at journalisten afslutningsvist i samtalen oplyste, at han måske ville vende tilbage med yderligere spørgsmål. Århus Stiftstidende har i den forbindelse henvist til den udskrift af en del af samtalen mellem formanden for [Klager] og journalisten [Person 4], som er gengivet ovenfor.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Anja Lundberg Andersen, Lars Lindskov og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 34, at ”*massemediernes indhold og handlemåde*” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist, som er part i Pressenævnets sag.

Nævnet bemærker videre, at det følger af medieansvarslovens § 43, at Pressenævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

God presseskik

Korrekt information, efterprøvelse og forelæggelse

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder usande påstande om, at fem ud af syv medlemmer af bestyrelsen i haveforeningen bor i deres kolonihavehuse året rundt, og at bestyrelsen ikke ønsker at gøre noget ved dette problem, samt at disse påstande ikke er efterprøvet tilstrækkeligt. [Klager] har ligeledes klaget over, at de på krænkende og ukorrekt vis kædes sammen med kolonihaveforeninger, hvor der er bygget for store kolonihavehuse i strid med lovgivningen.

Derudover har [Klager] klaget over, at forelæggelsen af de skadelige, krænkende og ukorrekte oplysninger ikke var tilstrækkelig, idet beskyldningen om, at fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer bor i haveforeningen hele året, burde være forelagt alle medlemmer af bestyrelsen og ikke alene bestyrelsesformanden.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det bør kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, og at kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. punkt A. 1, A. 2 og A. 3.

Af artiklen fremgår blandt andet:

”[...]

Ingen bor her hele året – og dog

Stiften har talt med formanden for kolonihaveforeningen [Klager] i [Bydel], [Person 1]. Han kan ikke genkende påstandene om helårsbeboelse.

- Jeg har helårsbeboelse med i min beretning hvert eneste år til vores generalforsamling. Jeg kan godt se problemstillingen og ved, at der er politisk bevågenhed på området. Hvis man oplever folk, der bor i haverne i den periode man ikke må, er det usolidarisk over for dem, der overholder reglerne, siger formanden.”

[...]

”[Person 1] slår fast, at han som formand ikke kan gøre noget ved det, hvis folk bor hele året i deres huse.

- Det eneste, vi kan gøre som bestyrelse, er, at kontakte haveejerne, men vi kan jo ikke sætte folk ud af deres huse, siger han.

Der er en klage til kommunen, der påstår fem ud af syv bestyrelsesmedlemmer bor helårs i deres huse. Passer det?

- Jeg kan ikke genkende det der, siger [Person 1].

Det er jo ulovligt, så du ville vel ikke indrømme det, hvis det var sandt?

- Det er der heller ikke - jo, en del af dem, men det ville være mange, hvis der var fem, der bor her, siger han.

[...]

”[Person 2] har drøftet sagen med sin rådmandskollega [Person 3] (C), der er rådmand for Teknik & Miljø i Aarhus. Kolonihaverne er hans ansvarsområde.

- Det er en grov udnyttelse af nogle regler, der er lavet med et helt andet formål, siger [Person 3].

Han håber og tror, der snart kommer et nyt værktøj i den kommunale værktøjskasse: Gerne en stor lov-hammer, der kan banke de brodne kar i de århusianske kolonihaveforeninger på plads.

- Der er lovgivningsmæssigt forskel på helårsbeboelse og at bo der hele året. Selv hvis man politianmelder det, er det meget svært at bevise det. Der er ny lovgivning på vej på området allerede i år, der vil give

os tilsynspligten og nogle sanktionsmuligheder, som vi ikke har i øjeblikket. Jeg sætter min lid til, at vi får en hammer, vi får lov til at bruge, siger han.

Vælt bestyrelsen

Rådmanden mener, at de personer, der overtræder reglerne, udnytter systemet til at få sig en billig bolig på en attraktiv grund.

Han har en opfordring til de lovlydige kolonister.

- De folk, der bor derude, skal vælte bestyrelsen, hvis den tillader det her, siger han.

Hvad med de store huse? Skal de reduceres i størrelse?

- Det bliver meget ressourcetungt, hvis vi skal lave opsøgende arbejde. Hvis vi virkelig skal løfte bevisbyrden, skal vi have en mand til at sidde derude permanent. Men jeg vil opfordre folk til at melde det ind til kommunen, hvis der er formodning om, at et hus er for stort, siger han.

Det er jo præcist det, klageren fra [Klager] i [Bydel] har forsøgt sig med uden held.

Hvad gør I så ved det?

- Så bliver det en sag for forvaltningen. Men det vigtigste for mig er, at folk ikke benytter dem hele året, og at kolonihaverne bevares med det formål, de hele tiden har haft; nemlig at give folk, der ikke har råd til et sommerhus, mulighed for at få jord under neglene, siger rådmanden. ”

Pressenævnet lægger til grund, at Århus Stiftstidende forud for offentliggørelsen af den påklagede artikel kontaktede formanden for bestyrelsen i [Klager] og forelagde beskyldningen om, at fem ud af syv medlemmer af bestyrelsen boede i haveforeningen hele året, samt at bestyrelsen ikke ønskede at gøre noget ved problemet. Som sagen er oplyst, er det ubestridt, at uddraget af samtalen mellem bestyrelsesformanden og journalisten fra Århus Stiftstidende, som er gengivet ovenfor, er korrekt.

Pressenævnet finder, at det har samfundsmæssig interesse at omtale mulige lovovertrædelser i kolonihaveforeninger.

Det er ubestridt, at Aarhus Kommune har modtaget en klage fra en for læseren anonym beboer i [Klager], der indeholder påstande om, at fem ud af syv medlemmer af bestyrelsen i denne haveforening bor ulovligt i deres kolonihavehuse året rundt, og at bestyrelsen ikke ønsker at gøre noget ved dette problem.

For så vidt angår klagen over, at artiklen indeholder oplysninger, der ikke er efterprøvet i tilstrækkelig grad, finder nævnet ikke anledning til at udtale kritik. Nævnet har lagt vægt på, at Aarhus Kommune har modtaget den omtalte henvendelse, og at disse oplysninger er forelagt for bestyrelsesformanden, samt at indholdet af henvendelsen i sammenhæng med haveforeningens bestyrelsesformands svar på disse påstande, som fremgår af artiklen, ikke kan siges at være uden dækning i de faktiske omstændigheder. Nævnet udtaler derfor ikke kritik.

Nævnet finder endvidere ikke grundlag for at udtale kritik af, at [Klager] nævnes i forlængelse af rådmand [Person 3]s udtalelse om store huse. Nævnet har lagt vægt på, at dette fremgår af et afsnit, som generelt omhandler, hvad beboere bør gøre, hvis de mener, at der foregår lovovertrædelser i kolonihaveforeninger, og at afsnittet ikke udelukkende omhandler opførelsen af for store huse. Nævnet har desuden

lagt vægt på, at artiklen ikke samlet set efterlader indtryk af, at [Klager] har overtrådt lovgivningen ved at bygge for store huse.

Tre medlemmer – formand Martin Lavesen, Anja Lundberg Andersen og John Meinert Jacobsen – udtaler:

I forhold til klagepunktet vedrørende utilstrækkelig forelæggelse finder vi, at de oplysninger, som er indeholdt i klagen til Aarhus Kommune og gengivet i artiklen, udgør en beskyldning om, at en overvejende del af bestyrelsen i [Klager] overtræder lovgivningen på området. Disse beskyldninger burde henset til karakteren af oplysningerne være forelagt samtlige medlemmer af bestyrelsen og ikke alene bestyrelsesformanden. Vi har navnlig lagt vægt på, at der er tale om beskyldninger om lovovertrædelse, som relaterer sig til hver enkelt bestyrelsesmedlems private bopælsforhold. Disse burde derfor hver især være forelagt denne beskyldning, og vi finder på denne baggrund anledning til at udtale kritik for utilstrækkelig forelæggelse.

Et medlem – Lars Lindskov – udtaler:

Da omtalen af haveforeningsbestyrelsens eventuelle helårsbeboelse er et citat fra et medlem af haveforeningen og ikke en konstatering fra mediets side, mener jeg ikke, det kan medføre kritik, at der ikke er sket forelæggelse for samtlige bestyrelsesmedlemmer. Selv om det er nemt at finde frem til bestyrelsens sammensætning, er ingen bestyrelsesmedlemmer således konkret blevet navngivet i artiklen. Jeg har desuden tillagt det betydning, at det via udtalelser fra rådmænd i kommunen understreges, at disse forhold på baggrund af borgerens henvendelse får stor øget fokus, og det understreges af, at der efterlyses øget lovgivning på området. Det er samfundsmæssig betydning.

Der afsiges kendelse efter flertallet. Nævnet udtaler herefter kritik af Århus Stiftstidende for utilstrækkelig forelæggelse.

Offentliggørelse af Pressenævnets kendelse

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Århus Stiftstidende at offentliggøre følgende til Pressenævnets logo som illustration:

”[rubrik]

Pressenævnet kritiserer Århus Stiftstidende

[underrubrik]

Århus Stiftstidende får kritik for utilstrækkelig forelæggelse

[tekst]

Århus Stiftstidende bragte i april en artikel, som navnlig omhandlede udfordringer med ulovlig beboelse i kolonihavehuse i Aarhus Kommune. Artiklen gengav en for læseren anonym henvendelse til Aarhus Kommune, hvor en beboer i en navngiven haveforening beskyldte fem ud af syv medlemmer af haveforeningens bestyrelse for at bo ulovligt hele året i deres kolonihavehuse. Denne påstand var forud

for artiklens offentliggørelse forelagt foreningens bestyrelsesformand. Haveforeningens bestyrelse har klaget til Pressenævnet over, at denne beskyldning ikke var forelagt hver enkelt medlem af bestyrelsen.

Pressenævnet kritiserer Århus Stiftstidende for ikke at have forelagt beskyldningen for samtlige medlemmer af bestyrelsen.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på pressenaevnet.dk”

Offentliggørelse i den digitale udgave

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på de af mediets platforme, hvor den påklagede artikel har været bragt. Offentliggørelse skal bestå i en selvstændig artikel med Pressenævnets logo som illustration. Artiklen skal prioriteres, f.eks. med placering på en forside i den øverste kategori i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse og skal placeres før eventuel betalingsmur. Pressenævnets offentliggørelsestekst skal bringes uden reklamer i teksten.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af den påklagede artikel, og i en periode svarende til den periode, hvor den påklagede artikel har været tilgængelig.

Endelig skal der oprettes et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen” direkte til nævnets kendelse på www.pressenaevnet.dk ved starten af brødteksten i den påklagede artikel, hvis den fortsat er tilgængelig på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik.

Skrifttype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes i redaktionelle artikler i mediet.

Offentliggørelse i den trykte udgave

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest i den første eller en af de første udgaver, der offentliggøres efter nævnets kendelse.

Offentliggørelse skal ske til illustration af Pressenævnets logo og på det sted i mediet, hvor mediet har oplyst at ville offentliggøre kritik fra Pressenævnet. Har mediet ikke en fast rettelsesspalte, skal offentliggørelse ske på det sted i mediet, der svarer til placeringen af den kritiserede artikel.

Skrifttype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes i redaktionelle artikler i mediet.

Afgjort den 24. oktober 2023